

Ramazan Avcı'nın Şiirlerinin Değerler Bağlamında İncelenmesi

An Analysis of Ramazan Avcı's Poems in the Context of Values

Arif Emre Çiftçi¹

Çiftçi, A. E. (2025). Ramazan Avcı'nın şiirlerinin değerler bağlamında incelenmesi. *Bezgek yabancılar Türkçe öğretimi dergisi*, 4(1), 38-53. <http://dx.doi.org/10.56987/bezgek.1637134>

Makale Hakkında

Geliş Tarihi: 10.02.2025
Kabul Tarihi: 04.03.2025
Yayın Tarihi: 15.03.2025

Anahtar Sözcükler

Ramazan Avcı
Kök değerler
Şiir
Öğretim programı

Öz

Değerler, bireylerin ve toplumların kendi bünyesinde barındırdıkları soyut kavramlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu değerlerden hareketle bireyler ve toplumlar kendi içinde ulusal nitelikte değerler oluşturabildiği gibi uluslararası nitelikte değerler de zamanla tüm toplumlar ve insanlık tarafından oluşmuştur. Bundan hareketle kök değerler, herkes tarafından kabul görmektedir. Değerler, Türk millî eğitim sisteminde ve öğretim programlarında hedef ve kazanım niteliğinde karşımıza çıkmaktadır. Bu değerlerin eğitim öğretim sürecinde edindirilmesi için çeşitli yazınsal ve edebî metin türlerinden de yararlanılmıştır. Bu metin türlerinden biri de şiirlerdir. Şiirler birçok değeri içinde barındırır ve eğitim öğretim ortamlarında bu amaçla kullanılabilir. Bundan hareketle çalışmanın amacı, Ramazan Avcı'nın şiirlerindeki kök değerlerin tespit edilmesidir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Çalışma verilerini Avcı'nın ilgili 10 adet şiiri oluşturmaktadır. Bu kapsamda çalışma materyalleri 21 farklı kök değer açısından incelenmiştir. Ayrıca MEB 2024 Türkçe Öğretim Programı'nda yer alan değerlerden hareketle değerler tablosu oluşturularak Ramazan Avcı'nın şiirleri, içerik analizine göre hazırlanmıştır. Yapılan analizler neticesinde, Avcı'nın şiirlerinin birçok farklı değeri içinde barındırdığı görülmüştür. Ramazan Avcı'nın şiirlerinde en fazla "sabır, sevgi ve estetik" değerlerinin olduğu belirlenmiştir. Bu yönüyle şiirler, ilgili değerlerin aktarılması konusunda önemli bir kaynaktır.

Abstract

Values are abstract concepts inherent to individuals and societies. Based on these values, individuals and societies establish national values, while certain universal values have emerged over time and have been embraced by humanity as a whole. Core values, in this sense, are universally acknowledged. Values are integrated into the Turkish national education system and curricula as goals and learning outcomes. Various literary and artistic texts have been utilized in the education and teaching process to instill these values. Among these text types, poetry holds a significant place, as poems encompass a wide range of values and can be effectively employed in educational settings for this purpose. The aim of this study is to identify the core values reflected in the poems of Ramazan Avcı. The study employs document analysis, a qualitative research method. The research data consist of ten selected poems by Avcı. Within this scope, the study materials were examined based on 21 different core values. Additionally, a values table was created using the values outlined in the 2024 Turkish Language Teaching Curriculum published by the Ministry of National Education (MEB). Avcı's poems were analyzed using content analysis methodology. The findings indicate that Avcı's poems incorporate a wide variety of values. Among these, the most prominent values identified are patience, love, and aesthetic appreciation. In this regard, his poetry serves as a valuable resource for transmitting these values in educational contexts.

Article Info

Received: 10.02.2025
Accepted: 04.03.2025
Published: 15.03.2025

Keywords

Ramazan Avcı
Core values
Poetry
Curriculum

¹ Bursa Uludağ Üniversitesi, Bursa, Türkiye. 802372009@ogr.uludag.edu.tr

Giriş

Dil ve kültür ilişkisi insanların farklı kültürlerle tanışmasına da olanak sağlamaktadır. Farklı kültürlerle tanışan insanlar, tanıdıkları yeni kültürden kendi kültürlerine aktarım yapabilmekte ya da o yeni kültürdeki unsurları benimseyebilmektedirler. Bu kültür unsurlarının içerisinde kültürel değerler de olabilmektedir. Nitekim kültür ile değer de iç içedir. Kelime bazında değer: “Bir ulusun sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik ve bilimsel değerlerini kapsayan maddî ve manevî öğelerin bütünü” olarak tanımlanmıştır (TDK, 2005, s. 483). Bu tanımda görüldüğü üzere kültürel değer, birçok alanda bir milletin önemseydiği, değer verdiği somut ve soyut öğeler olarak görülebilir. Nitekim kültürel değer, bir toplumun kendi içinde oluşturduğu değer yargılarından meydana gelmektedir. “Kültürel değerler uzun tarihî süreç içerisinde, birçok acı, tatlı tecrübe sonucunda toplumun ortak aklının ürünüdür” (Bars, 2017, s. 220). Bu bakımdan kültürel değerler, toplumun ortak ürünüdür.

Türkçede “değer” sözcüğü, “karşılık olma” anlamını ifade eden “değmek” kökünden türemiştir ve “bir şeye biçilen karşılık” anlamında kullanılmaktadır (Hançerlioğlu, 2005, s. 275). Değerler, farklı kavramlar çerçevesinde şekillenerek bireylerin duygu ve düşünce dünyasına göre adlandırılabilir. Her ne kadar durumlara bağlı olarak aralarındaki bağ değişiklik gösterse de onları kesin sınırlarla ayırmak mümkün değildir. Bunun nedeni, değerlerin hem toplumun hem de bireyin kimlik kazanmasında önemli bir rol oynamasıdır (Özdoğan, 2023, s. 46). Değerlerin ortak noktası ise milletlerin ve toplumların tarihlerini, kültürlerini ve sosyal düzenlerini sürdürebilmeleri için gelecek nesillere aktarılması gereken temel ilkeler olmasıdır (Gök ve Alyılmaz, 2021).

Bu bağlamda incelendiğinde değerlerin, bir toplumdaki sosyal düzeni, milletin tarih ve kültürünün devamlılığını sağlayan ilkeler bütünü olduğu görülmektedir. Toplumsal düzenin tesisi, değerlerin iyi bir şekilde edinilmesi ve aktarılması sayesinde mümkündür. Değerler bakımından yetkin ve donanımlı bireyler, toplumsal düzeni sağlama konusunda da önemli rol oynamaktadırlar. Etkili bir değerler eğitimi, bireylerde en iyi davranışı doğurabileceği görülmektedir (Dest, 2006, akt. Lovat, 2015). Eğitim sürecinde edinilen bilgi, beceri ve değerler, bireyin karakterini şekillendirir. Karakteri gelişip donanımlı hâle gelen birey ise toplumsal yapının olumlu olarak değişmesine katkıda bulunur (Akbaş, 2004, s.1-3, akt. Yazıcı, 2006). Değerler bu yönüyle önemli ve etkin kavramlardır.

Değerlerin benimsenmesi, çocukluk döneminde başlayıp yaşam boyu devam eden bir süreçtir. Değerler, doğuştan gelen bir mizaç özelliği değil, gözlem, etkileşim ve deneyim yoluyla öğrenilen olgulardır. Eylemleri yönlendiren değerler soyut nitelikte olduklarından davranışlar aracılığıyla görünür hâle gelirler. Çocuğun ilk yaşam deneyimlerini kazandığı, sosyalleştiği ve temel eğitim aldığı aile, değerlerin çocuğa kazandırılmasında da rol oynamaktadır. Aile ortamında, ebeveynleri model alarak ve taklit ederek başlayan değer kazanımı, ilerleyen yıllarda okulda ve çevrede edinilen bilgi ve deneyimlerle pekişir. Okul, aile ve çevre, bireyin gelişiminde ve değer ediniminde ortak bir rol oynar (Aranlı vd., 2023). Çocuklar, değerleri ilk olarak küçük yaşlarda ailelerinde öğrenirler. Aile, değer

eğitimi konusunda bir başlangıçtır (Aydın ve Güler, 2012. s. 3). Bunun yanı sıra çocuğun çevresindeki birey veya kurumlar da değer kazanımında önemli bir rol oynar (Halstead ve Taylor, 2000). Okullarda ise değer eğitimi, bireyin davranışlarında olumlu yönde değişiklikler yapmayı amaçlayan bir süreçtir (Akkaya vd., 2021). Burada da görüldüğü gibi değer gibi soyut kavramlar sonradan toplum içinde edinilir. Toplumu oluşturan en küçük grup olan aile, bu konuda bireye değer aktarımında ilk akla gelendir. Nitekim temel değerleri birey ilk olarak aileden alır. Daha sonra topluma açılarak yeni değerler edinir veya mevcut değerlerini pekiştirir. Bireyler, toplumsal kurallar, gelenekler ve görenekler aracılığıyla iyi ile kötü ve doğru ile yanlış arasındaki farkı ayırt etmeyi öğrenir, bu süreçte kendi ahlak ilkelerine uygun bir ölçüt geliştirmeyi başarırlar (Beill, 2003). Değerler, insana saygı ve onuru öğretmekle birlikte gelecek kuşakları bu doğrultuda iyi bir vatandaş yapabilmektedir (Nesbitt ve Henderson, 2003). Değerler bakımından güçlü bireyler, toplumdaki düzeni sağlayabilmekte, kendi tarihini ve kültürünü de sağlıklı bir şekilde gelecek nesillere aktarabilmektedirler. Değer ve öğretiminin, ülkelerin siyasî ve eğitim yapısı gibi birçok yapısını etkilediği bilinmektedir (Tatto vd., 2001). Bu yönüyle değerler eğitim öğretim faaliyetleri ile desteklenmeli, toplumların tarihinin, kültürünün erozyonunun önüne geçilmelidir. Nitekim değerler, bir bireyi olumlu yönde değiştirebileceği gibi dolaylı olarak toplumları da değiştirebilmektedir. 21. yüzyılda toplumlar, kendi kültürlerinden, millî kimliklerinden, halk söyleyişlerinden, deyişlerden ve değerlerden uzaklaşmış; bu maddi ve manevi değerleri unutma eğilimine girmiştir. Toplumlar açısından önemli olan bu değerler ve bunların kaybı, son yıllarda ülkelerin eğitim alanında yaptığı değişikliklerle yeniden canlandırılmaya çalışılmaktadır. Bu doğrultuda, eğitim programlarının amaçları arasında değer, değer aktarımı ve değerler eğitimi gibi kavramlar önemli bir yer kazanmıştır. Böylece, toplumlarda yaşanan değer aşınması, yozlaşma ve kayıplar gibi olumsuzlukların önüne geçilmesi hedeflenmektedir (Gök ve Alyılmaz, 2021). Son dönemlerde öğretim programlarında görülen değerler üzerindeki yenilik ve çalışmalar bu değerlere önem verildiğine işaret etmektedir. Dünyadaki pek çok devlet, değerlerin toplumsal yapı üzerindeki etkisinin bilincindedir. Değer kayıplarının toplumda oluşturduğu eksiklikleri göz önünde bulundurarak eğitim süreçlerine değer kazandırma odaklı yaklaşımlar dâhil etmeye başlamışlardır (Beck, 1990).

“Değerler tüm insanları ilgilendiren evrensel nitelikte olabileceği gibi, yaşayışların, tarihin, gelenek göreneklerin etkisiyle toplumdan topluma değişiklik gösteren ulusal nitelikte de olabilmektedir” (Alyılmaz ve Şahin, 2019, s. 404). Evrensel değerler, yalnızca bir toplum ya da grup için değil tüm dünya toplumları için geçerli olan ilkelerdir. Bu değerler, dünyanın herhangi bir köşesine gidildiğinde geçerli olan ve herkes tarafından paylaşılan temel değerlerdir (Yılmaz, 2008). Bu değerler arasında adalet, cömertlik, yardımseverlik, sevgi gösterilebilir. Toplumlar, tüm insanlığı ilgilendiren evrensel değerlerin yanı sıra, tarihleri, kültürleri ve yaşam biçimlerinden kaynaklanan kendilerine ait özgün değerlere de sahiptir. Vatan, millet, bayrak, gelenek ve görenekler yalnızca o toplumla ilgili olduğundan dolayı toplumsal ve millî değerler olarak kabul edilir (Alyılmaz ve Şahin, 2019). Bu yönüyle değerler

sadece toplumsal ve kültürel değil, evrensel de olabilmektedirler. Değer kavramı çok geniş bir yapıda ve birçok alt değeri bünyesinde barındırdığından dolayı tek bir bireye ya da topluma özgün ilkeler olması beklenmemelidir. İnsanın genel itibarıyla tüm dünya tarafından olumlu görülen davranışlara iten temel faktör evrensel değerdir. Çünkü tüm dünya toplumları tarafından kabul görmüştür. Toplumsal ve kültürel değerlerde ise sadece o toplumla ilgili değer yargıları oluşmuştur ve o topluma özgüdür. Buradan hareketle değer kelimesi evrensel ve kültürel olmak üzere birçok alt değere ayrılmaktadır.

Millî Eğitim Bakanlığı, öğretim programlarında herkes tarafından ortak kabul gören değerleri yani kök değerleri bir araya getirerek birleştirmiştir. “2018 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim programı, 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı, 2024 Maarif Modeli Türkçe Dersi Öğretim Programı” gibi programlar genel itibarıyla bu değerleri kapsamaktadır. Yenilenen öğretim programlarıyla değerler, ayrı bir program ya da argüman olarak görülmemiş, eğitim sürecinin temel amacı olarak kabul edilmiştir. Böylelikle de öğretim programlarının her tarafında yer edinmiştir (Kaplan ve Arıcı, 2022a). MEB, bu değerleri, özellikle evrensel sayılacak değerleri, öğretim programları çatısı altında birleştirmiştir.

“Adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik değerleri kök değer adı altında bir araya getirilmiştir” (MEB, 2019, s. 4). Bu değerlerin eğitim öğretim aracılığıyla çocuklara aktarılması, onların bilinçli birer birey hâline gelmesine ve toplumda olumlu davranış sergileyen kişiler haline gelmesini sağlamaktadır. Toplumun geleceği, güçlü ve sağlam bir şekilde yetişmiş bireylerin varlığına dayanmaktadır. Sağlıklı, tutarlı ve dengeli bir kişilik gelişimini hedefleyen değerler eğitimi, öğrencilerin hayata hazırlanma sürecine önemli ölçüde destek olmaktadır (Aydın ve Güler, 2013). Değerlerin öğrencilere aktarılması ve öğretilmesinde de eğitim öğretim sürecinde bahsi geçen programlardan yararlanılmaktadır. Bu programların içeriğinde mevcut olan değerler, bireyleri küçük yaşlardan bilinçlendirmekte ve bu programlar, değer aktarımını sağlayan materyallerden sayılmaktadır.

Değer aktarımında öğretim programlarının yanı sıra içeriğinde kök, eğitsel veya kültürel değerler barındırabilen edebî türde metinler vardır. Bu metinler, okuyuculara kendinden bir şey katmakla beraber, içeriğinde bulunan değerleri de onlara katabilmektedirler. Bu metinler bir bakımdan değer aktarımında rol almaktadırlar. Birçok yazınsal ve edebî tür içinde değer barındırabilmektedir. Bunlara örnek olarak romanlar, şiirler, hikâyeler ve masallar gösterilebilir. Örneğin romanlar, içeriğinde birçok olay akışıyla birlikte bunların içinde değerler de barındırabilmektedir. “Romanlar hem konuları hem de anlattığı yaşantılar bakımından bireylere bazı değerleri aşılama ve onlara mesaj vermektedir” (Özay, 2019, s. 44). Bunun yanı sıra şiirlerde de içeriğine göre birçok farklı değer bulunabilmektedir. Kahramanlık temalı şiirlerde genel olarak “cesaret ve vatanseverlik” gibi değerler ön plana çıkabilmektedir. Şiirler içeriğindeki birçok değer sayesinde okuyucularına etkili bir şekilde değer aktarımı yapabilmektedir.

Şair ve yazar olan Ramazan Avcı, içeriğinde kültürel ve eğitsel birçok değeri barındıran yazınsal ve edebî metinler yazmıştır. Bunlar arasında şiir kitapları, öykü kitapları ve ders kitapları da mevcuttur. Ramazan Avcı, bu bakımdan birçok farklı yazınsal türde, değerler bakımından zengin metinlerin olduğu eserler yazmıştır. Avcı'nın, verdiği eserlerle literatürdeki payı büyüktür. Eğitimci, araştırmacı, yazar ve şair Ramazan Avcı, 1962 yılında Kahramanmaraş'ta doğmuştur. İlkokulu İskenderun'da, ortaokul ve liseyi ise Kahramanmaraş'ta tamamlamıştır. Yükseköğrenimini 1986 yılında Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde tamamlayan Avcı, mezuniyet tezinde şair Abdurrahim Karakoç'un yaşamını ve eserlerini detaylı bir şekilde incelemiştir (Biçer, 2012). Bu çalışmada ise Ramazan Avcı'nın yazmış olduğu şiirlerindeki değerler, "2024 Türkçe Öğretimi Programı'ndan" hareketle belirlenen değerler bakımından saptanmaya çalışılmıştır. Literatürde şiirlerdeki değerlerin araştırılmasıyla ilgili birçok yerli ve yabancı çalışma mevcuttur. İlgili çalışma, alan yazınında eserleri hakkında üzerinde fazla çalışılmayan Ramazan Avcı'nın şiirlerini içermesi bakımından benzer çalışmalardan ayrılmaktadır. Avcı'nın eserleri, literatürde pek çalışma konusu olmamıştır. Değerler eğitimi ile ilgili benzer çalışmalar şu şekildedir; "Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun Şiirlerinin Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi (Gök ve Alyılmaz, 2021)", "Aşık Veysel'in Şiirlerinde Geçen Toplumsal ve Ulusal Değerlerin İşleniş (Çakır, 2023)", "Mesnevî'de Değerler ve Mesnevî'nin Değerlere Bakışı (Taş, 2021)", "Arif Nihat Asya'nın Şiirlerinde Değerler Etrafında Tematik Bir Çalışma (Kılıç ve Sezgin, 2017)", "Değerler Eğitimi Bağlamında Ziya Gökalp'ın 'Alageyik' ve 'Turan' Millî Kimlik İnşası Sürecine Etkisi (Bekteş ve Kurt, 2022)". Bu bağlamda çalışma, Kahramanmaraşlı şair olan Avcı'nın şiirlerini alan yazınına sunmak ve içeriğinde mevcut olan değerleri tespit eden bu araştırmayı, değerler eğitimi yazınlarında örnek bir çalışma olarak sunmaktır. Ramazan Avcı'nın şiirlerindeki değerlerin tespit edildiği bu çalışma, şiirlerdeki değerlerin tespiti konusundaki araştırmalara katkı sağlaması ve ilgili alan yazınına kaynak sağlaması adına önemlidir. Ramazan Avcı ile ilgili çalışma literatürde az sayıdadır. Özellikle Avcı'nın şiirleri üzerindeki bir değerler eğitimi çalışması yeterli düzeyde bulunamamıştır. Avcı'nın şiirleri üzerindeki değerler eğitimi çalışmalarının az sayıda olması bakımından, şiirlerdeki değerlerin ortaya konulması faydalı görülmüştür. Çalışmayla birlikte literatürdeki bu eksikliğin giderilmesi ve şiirlerdeki değerlerin tespitiyle birlikte alan yazınına katkı sağlaması amaçlanmıştır. Bu eksiklikten hareketle çalışma, bu bağlamda temel problemi ortaya koymuştur.

Bu çalışma ile Ramazan Avcı'nın şiirlerindeki değerlerin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Çalışma doğrultusunda ilgili sorulara yanıtlar aranmıştır:

1. Ramazan Avcı'nın şiirlerinde yer alan kök değer örnekleri nelerdir?
2. Ramazan Avcı'nın şiirlerindeki kök değerlerin kullanım sıklığı nasıldır?

Yöntem

Araştırma Modeli

Ramazan Avcı'nın şiirlerinde bulunan değerlerin saptanmasını amaçlayan bu çalışma, içerik analizine göre hazırlanmıştır. İçerik analizi, bireylerin yazılı veya sözlü ifadelerinin nicel verilerle değerlendirilmesi süreci olarak tanımlanabilir. Bu yöntemin temelinde, metinlerin belirli kategorilere ayrılması ve bu kategorilerin hangi sıklıkta tekrarlandığının incelenmesi yer almaktadır (Burstein, 1985, aktaran Alanka, 2024). “İçerik analizi ağırlıklı metin analizinde kullanılan bir yöntemdir. Burada “hacimli olan nitel materyali alarak temel tutarlılıkları ve anlamları belirlemeye yönelik herhangi bir nitel veri indirgeme ve anlamlandırma çabası” (Patton, 2014, s. 453).

Araştırmanın Veri Kaynağı

Çalışmada Ramazan Avcı'nın şiirlerindeki değerlerin tespiti bağlamında Ramazan Avcı'nın; “Bir Kutlu Şehir, Katlanmak Güzel, Türkçem Ses Yurdum, Altı Şubat Maraş Sagusu, Ramazanda, Dualarım, Geride Kalan, Zaman ve Ben, Sor, Ozanlar Şehri Maraş” adlı şiirleri olmak üzere elde edilebilen 10 şiiri incelenmiştir.

Veri Toplama Tekniği ve Verilerin Toplanması

İçerik analizine göre hazırlanan bu çalışmanın verileri doküman incelemesi tekniği ile toplanmıştır. Doküman, araştırma öncesinde mevcut bulunan yazılı veya görsel materyalden oluşur (Merriam, 2015). Doküman incelemesi, araştırılan konu veya olgular ile ilgili bilgi sunan yazılı materyallerin analiz edilmesini içerir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu sebepten ötürü veriler, yazılı dokümanların incelemesiyle tespit edilmiştir.

Çalışmada, Ramazan Avcı'nın şiirleri araştırmacı tarafından 2024 Türkçe Dersi Öğretim Programında yer alan değerler ve 2024 Sosyal Bilgiler Öğretim Programındaki değerlerden olan “Bağımsızlık” değerinin de eklenmesiyle toplamda 21 farklı değer oluşturulmuştur. Şiirler bir değerler tablosu oluşturularak bu değerler tablosu çerçevesinde okunarak incelenmiştir.

Tablo 1. 2024 Türkçe Öğretim Programında Yer Alan Kök Değerler

Adalet	Merhamet
Aile Bütünlüğü	Mütevazılık
Bağımsızlık ²	Özgürlük
Çalışkanlık	Sabır
Dostluk	Sağlıklı Yaşam
Duyarlılık	Saygı
Dürüstlük	Sevgi
Estetik	Sorumluluk
Mahremiyet	Tasarruf
Temizlik	Vatanseverlik
Yardımseverlik	

Verilerin Analizi

Çalışmada veriler, içerik analiziyle analiz edilmiştir. “İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve verilere ulaşmaktır” (Yıldırım ve Şimşek, 2011, s. 227). Bu yöntem, metin veya görsellerdeki temel unsurları belirleme, sınıflandırma ve yorumlama amacıyla kullanılan sistematik, metodolojik ve tarafsız bir analiz tekniği olarak tanımlanmaktadır. Metin ya da görsel içerikte önceden belirlenen kategorilerin ve kodların varlığını incelemek için yapılandırılmış bir süreç izlenmektedir (Bouillaguet, 1997). Bundan hareketle, araştırmacı tarafından listelenen 21 farklı

² Bu değer, 2024 Sosyal Bilgiler Öğretim Programından eklenmiştir.

değer bağlamında incelenen Ramazan Avcı'nın şiirlerindeki değerlerin saptanmasında içerik analiz yöntemi kullanılmıştır.

Etik Kurul İzni

Etik kurul iznine ihtiyaç yoktur.

Bulgular

Çalışmanın Birinci Alt Problemine Yönelik Bulgular

Çalışmanın birinci alt problemi “Ramazan Avcı'nın şiirlerinde yer alan kök değer örnekleri nelerdir?” olup bu problem cümlesi doğrultusunda Ramazan Avcı'nın şiirleri kök değerler açısından incelenmiştir. İnceleme sonucunda şiirlerde tespit edilen kök değerler şu şekildedir:

Adalet

Adalet, herkese kendi payına düşeni, kendi hakkı olanın verilmesi şeklinde tanımlanabilir. Adaletli davranmak, kişi ve toplumların hak ettiklerini görmeleri açısından önemli bir davranıştır. Bundan hareketle bu değer hakkında tespit edilen bulgu şu şekildedir:

*Yıllardır betonlara gömdük emeği
Çalmak için çürük yaptık direği
Hiç kaderde arar mıydık bu suçu
Yapılsaydı sorumluya gereği* (Bilir ve Kurt, 2023, s, 165)

Bu dörtlükte “adalet” değerinin gerekliliği şair tarafından belirtilmiştir. Adaletin gösterilmesi gereği vurgulanmıştır.

Aile Bütünlüğü

Aile bütünlüğü, toplumu oluşturan en küçük birlik olan aile kurumunun, korunmasını ve birliğini sağlayan, onun önemine vurgu yapan bir değer şeklinde tanımlanabilir. Avcı'nın şiirlerinde bu değere rastlanabilmektedir:

*Doğdular, büyüdüler, uçtular yuvadan
Ev tenhalaştı, şimdi yalnız iki baş kaldı.* (Ramazan Avcı'nın şiir arşivinden)

Bu parçada, büyüdükten sonra aileden ayrılan çocukların özlemi vurgulanmıştır. Aile bütünlüğü değeri belirtilmiştir.

Bağımsızlık

Bağımsızlık, bir millet ya da devletin kendi kendine özgürce yönetilebilmesi, başka bir devlet ya da milletin himayesi altında olmama durumu olarak tanımlanabilmektedir. Ramazan Avcı'nın şiirlerinde bu değere rastlanmaktadır. Tespit edilen örnekler şu şöyledir:

*Bu şehir, bu şehir, bu mağrur şehir
Türk'ün yüreğine batan diken
Eliyle söküp attığı yerdir
12 Şubat 1920'de
Felaket devrinin battığı yerdir
Ve nice adsız kahramanın
Huzur içinde yattığı yerdir (Avcı, 2015, s. 431).*

Bu bölümde 12 Şubat 1920 tarihinde Kahramanmaraş ilinin düşman işgalinden kurtulup özgürlüğünü kazandığı vurgulanmaktadır.

Duyarlılık

Duyarlılık, bir görüşe, bir olguya veya bir kişiye karşı hassas olma durumu olarak açıklanabilir. Avcı'nın şiirlerinde bu değere rastlanmaktadır. Bulgular şu yöndedir:

*Dualarım aşka muhtaç kullara
Dualarım çocuğu aç kullara
Kabul eyle, kabul eyle Allah'ım
Dualarım ruhu kıraç kullara (Ramazan Avcı'nın şiir arşivinden)*

Bu dörtlükte yardıma muhtaç insanların olduğuna, onların varlığına değinilmiş ve bunun için Allah'a dua edilmiştir. Diğer bir örnek ise:

*Dadaloğlu Binboğa'dan ses verir
Karakoç'un Hasanlara ders verir
Mahzunî'ye haksızlıklar ters gelir
Ozanların şehrisin sen Maraş'ım (Ramazan Avcı'nın şiir arşivinden)*

Bu parçada da usulsüzlüklerin, haksızlıkların Mahzunî'ye göre olmadığı vurgulanmıştır.

Dürüstlük

Dürüstlük, sözünün eri, güvenilir, dürüst olma durumu olarak tanımlanabilir. Dürüst kimseler toplum tarafından takdir edilir, sevilir, sayılırlar. Avcı'nın şiirlerinde ise bu değere rastlanmaktadır:

*Bu şehrin
Rüzgârı sert
İnsanı mert
Toprağı cömerttir (Avcı, 2015, s. 431).*

Bu parçada görüldüğü üzere o şehirde bulunan insanların dürüst olduğu, mert olduğu belirtilmiştir.

Mütevazılık

Alçak gönüllülük olarak da bilinen mütevazılık, böbürlenmeyen, gösterişsiz ve iyimser olan kişiler için kullanılmaktadır. Mütevazı bireyler, kendilerinde olan üstün özellik ve ayrıcalıklarla övünmezler. Ramazan Avcı'nın şiirlerinde ise bu değere rastlanmaktadır. Elde edilen bulgular şu yöndedir:

*Güneş usulca öperken gurup vakti denizi
Gül yanağını anıp sonra utanmak güzel (Avcı, 2015, s. 432).*

Bu dizede, bir insanın kendi hisleri karşısında mahcup olmasını ve alçakgönüllülük sergilemesi vurgulanmıştır.

Özgürlük

Özgürlük, herhangi bir dış etkiye maruz kalmadan kendi kendine düşünebilme, yaşayabilme olarak açıklanmaktadır. Özgürlük, bağımsızlıkla da yakın anlamlıdır. Avcı'nın şiirlerinde bu değere rastlanmaktadır:

Bu şehir "Türkiye'min kalem kaşısıdır"

Bu şehir özgürlüğün anıt taşıdır (Avcı, 2015, s. 431).

Bu parçada da görüldüğü üzere şehir özelinde özgürlük değeri açıkça vurgulanmıştır.

Sabır

Sabır, üzücü durumlar karşısında bile direnç gösterebilmek olarak tanımlanmaktadır. Acı, yoksulluk, özlem vb. Durumlar karşısında gösterilen dayanma gücüdür. Avcı'nın şiirlerinde bu değere sık sık rastlanmaktadır:

Bilirim, vuslatı olmayacak bu müzmin aşkın

Lakin senden gelen her cefaya katlanmak güzel (Avcı, 2015, s. 432).

Bu dizede sevgiliye duyulan özleme karşı bir sabır örneğine rastlanmaktadır. Bir diğer örnekte:

Acılar siner geçer unutma edem

Gözyaşı diner geçer unutma edem

Asaletin, sabrın, azmin ve gücün

Bunu da yener geçer unutma edem

Bunu da yener geçer unutma edem (Bilir ve Kurt, 2023, s. 165).

Bu parçada da açıkça görüldüğü üzere üzücü bir durum karşısında gösterilen sabır değeri belirtilmiştir. Başka bir örnekte:

Vuslat vakti bal oldu, ayrılıkta zehir

İlaç yapıp yarama sardım zamanı (Gedik ve Avcı, 2017, s. 413-414).

Zamanın getirdiği acıları bir ilaç gibi kullanıp, o acılara karşı bir direnme gücü göstermeye çalışmak sabrın örneğidir. Diğer örnekler ise şu şekildedir:

Beklemek ömrün firesi

Kapanmaz gönül yarası

İlaç mıdır testere mi

Nedir zamanın darası

Saçlardaki yıla sor (Avcı, 2017, s. 102).

Makbuldür âşığın Gözükara'sı

Dostozan'da bitmez gurbet yarası

Erbabi'ye kalmış ozan mirası

Ozanların şehrisin sen Maraş'ım (Ramazan Avcı'nın şiir arşivinden)

Sevgi

Sevgi, bir kişiye veya bir nesneye karşı duyulan bağlılık, ilgi, muhabbet gösterme durumu olarak açıklanabilmektedir. Genellikle sevgiliye duyulan derin bağ ve aşkıta, bu değer bulunmaktadır. Avcı'nın şiirlerinde bu değere sık sık rastlanmaktadır. Bulgular ise şu şekildedir:

*Sensiz bir anlamı yok gerçeğin ve hayalin
Konuk olduğun rüyalarla uyanmak güzel
Bilirim, vuslatı olmayacak bu müzmin aşkın
Lakin senden gelen her cefaya katlanmak güzel (Avcı, 2015, s. 432)*

Bu parçada sevgiliye karşı duyulan derin muhabbet, sevgi değerini ifade etmektedir.

Bir başka örnekte ise:

*Kimliğimi sana borçluyum Türkçem
Varlığımı sana
Sen kültürümün ana direği
Hâlâ bize seslenir seninle yüzyıllardır
Bengü taşlarına işlenmiş Göktürk kitabeleri
Kaşgar'dan ünlersin Estergon'dan gelir sesin
Sen dillerin sultanı ulu Türkçesin (Ramazan Avcı'nın şiir arşivinden)*

Burada ise dile karşı duyulan sevgi açık bir şekilde vurgulanmıştır. Diğer bulgular ise şu şekildedir:

*Gönülden gönüle
Sevgi taşır, acı taşır, aşk taşır
Kapanmış yarayı kaşır da kaşır
Ezgilerin hasretini
Yorgun düşen tele sor (Avcı, 2017, s. 102)*

*Devâî'nin gönlünde ay yıldızı
Hüseyin'i verem eder Acem kızı
Bırakmaz Vasfî'yi ince bir sızı
Ozanların şehrisin sen Maraş'ım (Ramazan Avcı'nın şiir arşivi)*

Estetik

Estetik, güzel olan, güzellik duygusuna hitap edip beğenilen bir değer olarak tanımlanabilmektedir. Bu değere de Avcı'nın şiirlerinde rastlanmaktadır:

*Güneş usulca öperken gurup vakti denizi
Gül yanağını anıp sonra utanmak güzel
Günümü çiçeklendiren bakışınla mest olup
Umut yağmurlarında delice ıslanmak güzel (Avcı, 2015, s. 432)*

Burada da görüldüğü üzere sevgiliye karşı duyulan sevgi, estetik bir şekilde vurgulanmıştır. Diğer örnekler ise şu şekildedir:

*Sevdalandım delişmen çağımda
Dilekçem sen oldun
Derleyip duygu bahçemden en renkli çiçekleri
Yağmur sesli
İtir nefesli
Güvercin bakışlı
Yürek yakışlı yârime açtım gönlümü
Gönül kilimimde desen oldun. (Ramazan Avcı'nın şiir arşivinden)
Karac'oğlan Tekir'inden geçerd*

*Soğuk soğuk sularından içerdi
Pınarlardan güzelleri seçerdi
Ozanların şehrisin sen Maraş'ım (Ramazan Avcı'nın şiir arşivinden)*

Temizlik

Temizlik, temiz olma durumu, temizleme işi olarak ifade edilmektedir. Temizlik hem somut yollu olabileceği gibi soyut yollu da olabilmektedir. Avcı'nın şiirlerinde bu değere rastlanmaktadır:

*Ruhumun kirlerini yudum Ramazanda
Teslimiyetin kollarında uyudum Ramazanda
Allah'ım sana ne kadar şükretsem az
İçtim huzuru yudum Ramazanda (Ramazan Avcı'nın şiir arşivinden)*

Şair burada Ramazan ayında manevî anlamda temizlendiğini açık bir şekilde *temizlik* değeri altında belirtmiştir.

Vatanseverlik

Vatanseverlik, yurda karşı, mensup olduğu ülkeye karşı duyulan sevgi, muhabbet olarak açıklanabilmektedir. Vatansever kişiler, ülkesine karşı sevgi dolu, millî bilinç sahibi kişilerdir. Ramazan Avcı'nın şiirlerinde bu değere rastlanmaktadır:

*Madalyayı boynuna taktığı zaman
En büyük taltifi gördü: "Kahraman"
Ülkesinde bir tehlike sezdiği an
Tek bilek tek yürek olur bu şehir (Avcı, 2015, s. 431)*

Bu dörtlükte de görüldüğü üzere şehirdeki insanların kahramanlık göstererek vatanına karşı sorumluluğunu yerine getirdiği belirtilmiştir. Vatanseverlik değeri bu dörtlükte işlenmiştir.

Çalışmanın İkinci Alt Problemine Yönelik Bulgular

Çalışmanın ikinci alt problemi "Ramazan Avcı'nın şiirlerindeki kök değerlerin kullanım sıklığı nasıldır?" olup bu doğrultuda şiirlerde bulunan değerler kullanım sıklığı frekans dağılımlarına bakılarak tespit edilmiştir. Sıklık tablosu oluşturularak yorumda bulunulmuştur. Ramazan Avcı'nın şiirlerinde yer alan kök değerlerin sıklık tablosu aşağıda verilmiştir:

Tablo 2. Ramazan Avcı'nın Şiirlerinde Yer Alan Değerler

Değerler	Frekans (f)
Adalet	1
Aile Bütünlüğü	1
Bağımsızlık	1
Çalışkanlık	0
Dostluk	0
Duyarlılık	2
Dürüstlük	1
Merhamet	0
Mütevazılık	1
Özgürlük	1
Sabır	5
Sağlıklı Yaşam	0
Saygı	0
Sevgi	4
Estetik	3
Mahremiyet	0

Temizlik	1
Sorumluluk	0
Tasarruf	0
Vatanseverlik	1
Yardımseverlik	0
Toplam	22

Tablo 2'ye göre Ramazan Avcı'nın 21 farklı değer bazında incelenen 10 adet şiirinde, 12 farklı değer arasında toplam 22 adet değer tespit edilmiştir. Bu değerler arasında "sabır" değeri 5 kez yer alarak en çok kullanılan değer olmuştur. Sabır değerini 4 kez kullanılan "Sevgi" ve 3 kez kullanılan "Estetik" değerleri takip etmiştir. "Çalışkanlık, dostluk, merhamet, sağlıklı yaşam, saygı, mahremiyet, sorumluluk, tasarruf, yardımseverlik" değerlerinin ise hiç kullanılmadığı görülmüştür.

Bu bağlamda incelendiğinde Ramazan Avcı'nın şiirlerinde "Sabır" ve "Sevgi" değerlerinin fazlalığı, onun aşk ve duygu yüklü şiirleri yazmada öncelikli olduğunu göstermektedir. Bu bakımdan sabır ve sevgi, Avcı'nın şiirlerinde ön plana çıkan değerlerdendir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Değerler, bireylerin uyması beklenen soyut kavramlardır. Toplumsal değerlerini yaşamlarına uyguladıkları takdirde refaha ereceklerdir. Bunlar ulusal olabildiği gibi çok uluslu da olabilmektedir. Genellikle tüm ulus ve toplumlar tarafından kabul görmüş değerler de vardır. Bunlara kök değer denmektedir. Kök değerler, tüm insanlık ve toplumlar tarafından uyulması beklenen, herkes tarafından kabul görmüş soyut kavramlardır. Bu kavramların küçük yaşlarda insanlara kazandırılması gerekmektedir. Küçük yaşlarda değerler konusunda bilinçlendirilen ve eğitilen çocuklar, ileriki yaşlarında bu değerler bakımından donanımlı ve bilinçli bireyler hâline gelebilmektedirler. Bu da toplumsal ve kültürel huzurun önünü açabilmektedir. Ağaç yaşıyor eğilir atasözünden hareketle bu kök değerler küçük yaşlarda çocuklara kazandırılmalı ve insanların bu yönde bilinçlenmesi sağlanmalıdır. Öğrencilerin erken yaşlardan itibaren değerleri kazanmasını sağlamak amacıyla, öğretim programları bu doğrultuda güncellenmiştir (Kayhan vd., 2019). Bunun için de eğitim bu yönüyle bir fırsattır. Okullar aracılığıyla sunulan bu eğitim öğretim, çocukların değerleri sistematik bir şekilde öğrenmesini sağlamaktadır. Okullar, yalnızca çocuklara bilişsel hedefler sunmakla kalmaz; aynı zamanda kök değerler gibi duyuşsal hedefleri kazandırmayı da hedefler. Bu duyuşsal eğitim, bireylerin sosyal ilişkilerini güçlendirmeyi ve kişisel çıkarlarını toplumsal fayda ile uyumlu hale getirmeyi amaçlar (Kaplan ve Peker, 2022b).

Küçük yaşlarda eğitim aracılığıyla verilen değerlerin eğitimi, çocukların o yaşlarda bu değerleri edinmesini sağlayacak ve ileriki yaşlarda bu değerler açısından donanımlı ve yetişmiş bireyler haline gelmesi sağlanacaktır. Türkiye'de bu değerlerin eğitimdeki yeri, MEB tarafından öğretim programlarında yer bulmasıyla sağlanmaktadır. MEB tarafından, Türkçe Öğretim Programı, Sosyal Bilgiler Öğretimi Programı gibi programlarda yer alan bu değerler, amaç ve kazanım çıktıları olarak bu programlarda yerini almaktadır. Bu değerle her sınıf ve temada yer almaktadır. Bu gibi programlardaki yer alan değerlerle birlikte dersler işlenmekte, derslerde metinler aracılığıyla bu değerler kazandırılarak örnek bir şablon oluşturulmakta ve bu da değerlerin akılda kalıcılığını artırmaktadır.

Bu değerlerin aktarımı konusunda birçok metinden yararlanıldığı görülmektedir. Romanlar, hikâyeler, masallar, şiirler bunlardan bazılarıdır. Bu gibi metinler, içinde birçok değeri barındırabilmektedir. Değerlerin aktarımında, bir toplumun dilini ve kültürünü en etkili şekilde yansıtan edebî metinler önemli bir araç olarak kullanılır (Gök ve Alyılmaz, 2021). Özellikle şiirler, bu açıdan önemli bir yazınsal üründür. İçinde birçok dilsel unsur barındırabildiği gibi değer aktarımı konusunda da önemli bir metin türüdür. Nitekim şiirlerde genellikle duyguya hitap eden kelime ve kelime

gruplarının bulunması, sadece bu yönüyle “sevgi ve estetik” gibi değerleri barındırabilmektedir. Pek farklı konu ve temalarda şiirler yazılabildiği için, içinde barındırdıkları kök değerlerin de çeşitli oldukları görülebilmektedir.

Eğitim alanında bu değerlerin şiir gibi metinler aracılığıyla aktarılması, şiirlerin içinde birçok ve farklı değeri barındırdığından dolayı önemli olacaktır.

Türk edebiyatında birçok şairin şiirlerinde değerler saptanmaktadır. Bu şairlerden bir tanesi de Ramazan Avcı’dır. İncelenen bu çalışmada, Avcı’nın şiirlerinin değerler açısından incelemesine gidilmiştir. 2024 Türkçe Öğretim Programındaki değerlerden hareketle bir değerler tablosu oluşturulmuş ve oradan hareketle şiirlerindeki değerler tespit edilip bu bulgularla ilgili frekans tablosu oluşturulmuştur. 10 adet şiir üzerinden incelenen çalışmada; şiirlerde en çok sayıda tespit edilen değer 5 adetle “sabır” değeridir. Bunu 4 ile “sevgi”, 3 ile “estetik” değeri takip etmiştir. Bu bulgular, şairin duygusal yönlü şiirlerinin ağırlıkta olduğunu göstermektedir. Bu değerlerin varlığı, insanda sevgiliye duyulan aşkı ve özlemi çağrıştırmaktadır. Diğer bulgular incelendiğinde ise; “duyarlılık” değerinin 2, adalet, aile bütünlüğü, bağımsızlık, dürüstlük, mütevazılık, özgürlük, temizlik ve vatanseverlik değerlerinin 1 kez yer aldığı; çalışkanlık, dostluk, merhamet, sağlıklı yaşam, saygı, mahremiyet, sorumluluk, tasarruf ve yardımseverlik değerlerinin ise hiç kullanılmadığı belirlenmiştir. Söz konusu sonuçlar Ramazan Avcı’nın şiirlerinin 21 farklı değer bazında değerlendirildiğinde birçok kök değerinin şiirlerinde mevcut olduğunu göstermektedir. Birçok farklı temada şiir yazan şair, doğal olarak şiirlerinde de farklı farklı değerlere yer vermiştir. Bu bulgulardan hareketle, Avcı’nın şiirlerinin kök değerleri barındırması bakımından eksik olduğu ve eğitim öğretim ortamlarında değer aktarımı ve öğretilmesinde, öğretmenlerin şiirlerde seçici davranması gerektiği belirlenmiştir.

Araştırmadan hareketle aşağıdaki öneriler dikkatlere sunulmuştur:

- Ramazan Avcı gibi diğer Türk şairlerinin de şiirlerinin değerler bağlamında incelenmesi, literatüre katkı sağlayacaktır.
- Değerlerin aktarımı ve bireylere kazandırılması eğitim açısından önemli bir görevdir. Bunun sağlanması için de şiir gibi edebî metinlerden sık sık yararlanılmalıdır. Avcı’nın şiirlerinin de değerlerin kazandırılmasında kullanımı, literatürde etkin bir rol oynaması bakımından önemlidir.
- Avcı’nın şiirlerinde *sabır*, *sevgi* ve *estetik* gibi değerler ön plana çıktığından dolayı bu değerlerin kazandırılmasında bu şiirlerden yararlanılabilir.
- Bu çalışmada Ramazan Avcı’nın şiirleri üzerinde bir çalışma yapılmıştır. Yazarın diğer eserleri de incelenerek buna benzer veya daha farklı türde bir çalışma yapılabilir.

Kaynaklar

- Akkaya, N., Özden, E., & Güllü, B. (2021). Karacaoğlan şiirlerinde değerler. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 173-193. <https://doi.org/10.53444/deubefid.986970>
- Alanka, D. (2024). Nitel bir araştırma yöntemi olarak içerik analizi: Teorik bir çerçeve. *Kronotop İletişim Dergisi*, 1(1), 62-82.
- Alyılmaz, C., & Şahin, H. (2019). Yahya Kemal Beyatlı’nın eserlerinin eğitsel değerler açısından değerlendirilmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(2), 402-418.
- Aranlı, S., Akbulut-Yamanoğlu, E., Yamanoğlu, S., & Yıldırım, E. (2023). Okulda değerler eğitimi. *International Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences*, 9(64), 2833-2837.

- Avcı, R. (2015). *Karacaoğlan'dan günümüze Kahramanmaraşlı şairler*. Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi Yayınları.
- Avcı, R. (2017). *Şuaranın yaşayan yüz'ü*. Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi Yayınları.
- Aydın, M. Z., & Gürler, Ş. A. (2013). *Okulda değerler eğitimi yöntemler etkinlikler kaynaklar*. Nobel Yayınları.
- Aydın, M. Z., & Gürler, Ş. A. (2012) *Okulda değerler eğitimi*. Nobel Yayınları.
- Bars, M. E. (2017). Kültürel değerlerin aktarımında halk edebiyatı ürünlerinden yararlanma. *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(2), 217-228.
- Beck, C. (1990). *Better schools. A values perspective*. London: Falmer Press, Taylor & Francis. <https://doi.org/10.2307/1495152>.
- Beill, B. (2003). *İyi çocuk, zor çocuk “Doğru davranışlar çocuklara nasıl kazandırılır?”* (Çev. Cuma Yorulmaz). Arkadaş Yayınevi.
- Bektaş, S., & Kurt, M. (2022). Değerler eğitimi bağlamında Ziya Gökalp'ın “Alageyik” ve “Turan” adlı şiirlerinin millî kimlik inşası sürecine etkisi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 10(2), 440-453.
- Biçer, N. (2012). Eğitimci, yazar Ramazan Avcı'nın Türk şiirinin beyaz kartalı “Bahaettin Karakoç” ve başarı için kılavuz öyküler adlı eserleri üzerine. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 1(2), 176-187.
- Bilir, L., & Kurt, C. (2023). *Her yanım çığlık deprem şiirleri*. Onikişubat Belediyesi Yayınları.
- Bouillaguet, E., & Robert, A. (1997). *L'analyse de contenu*. Presses Universitaires de France.
- Çakır, R. (2023). Âşık Veysel'in şiirlerinde geçen toplumsal ve ulusal değerlerin işleniş. *Hikmet-Akademik Edebiyat Dergisi*, s.128-145.
- Gedik, S., & Avcı, R. (2017). *Kahramanmaraş ansiklopedisi*. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Yayınları.
- Gök, M., & Alyılmaz, S. (2021). Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun şiirlerinin değerler eğitimi açısından incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 10(4), 1535-1550.
- Halstead, J. M., & Taylor, M. (2000). Learning and teaching about values. A review of recent research. *Cambridge Journal of Education*, 30(2), 169-202.
- Hançerlioğlu, O. (2005). *Felsefe ansiklopedisi kavramlar ve akımlar*, Cilt 1. Remzi Kitabevi.
- Kaplan, H., & Peker, S. (2022a). Kök değerler eğitimi açısından Özbek masalları. *Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 426-444.
- Kaplan, K., & Arıcı, Ş. (2022b). Kök değerler açısından Osman Çeviksoy'un romanları. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 11(4), 1531-1546.
- Kayhan, E., Bağcı, Ö., & Erişen, Y. (2019). Values education at sibyan schools and pre-school's curriculum Sibyan mektepleri ile okul öncesi öğretim programlarında değerler eğitimi. *Elementary Education Online*, 18(3), 990-1003.
- Kılıç, A. F., & Sezgin, M. N. (2017). Arif Nihat Asya'nın şiirlerinde değerler etrafında tematik bir çalışma. *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(2), s. 69-90.

- Lovat, T. (2015). Values education as a pedagogy of good behavior: updated empiricial what does the research tell us?. Recep, K. Nuri, T. Z. Şeyma A. Mahmut Z. Ahmet Yasin O., & Hulusi Y. (Editörler), *Değerler ve eğitimi-II*, (s. 353-365). Dem Yayınları.
- MEB. (2018). *Türkçe dersi öğretim programı*. Ankara. Erişim adresi: http://web.deu.edu.tr/ilyas/ftp/turkce_2018.pdf.
- Merriam, S. B. (2015). *Nitel araştırma: Desen ve uygulama için bir rehber*. (Çev. S. Turan), Nobel Yayıncılık.
- Nesbitt, E., & Henderson, A. (2003). Religious organisations in the uk and values education programmes for schools (1). *Journal of Beliefs & Values*, 24(1), 75-88.
- Özay, Ş. (2019). *Çocuk edebiyatı açısından Ülker Köksal'ın romanlarında değerler eğitimi* [Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi]. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özdoğan, E. (2023). Çâştânî Bey Hikâyesi'nde kültürel değerler. *BEZGEK Yabancılar Türkçe Öğretimi Dergisi*, 2(1), 45-56.
- Taş, H. (2021). Mesnevî'de değerler ve Mesnevî'nin değerlere bakışı. *Millî Eğitim Dergisi*, 50(230), 745-767.
- Tatto, M., Tapia, M., Varela, A., & Rodriguez, M. (2001). Examining Mesico's values education in a globally dynamic contest. *Journal of Moral Education*, 30(2), 173-198.
- Türk Dil Kurumu. (2005). *Türkçe sözlük*. TDK.
- Yazıcı, K. (2006). Değerler eğitimine genel bir bakış. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, s. 499-522.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, K. (2008). *Eğitim yönetiminde değerler*. Pegem Akademi.

Extended Absrtact

The concept of value is broadly defined as “the totality of material and spiritual elements that encompass the social, cultural, economic, and scientific values of a nation” (TDK, 2005, p. 483). When examined in general terms, it becomes evident that the notion of value also encompasses cultural values. In Turkish, the word değer (value) derives from the root değmek, meaning “to be in return,” and is used in the sense of “a response to something” (Hançerlioğlu, 2005, p. 275). A common characteristic of values is that they function as fundamental principles that must be transmitted to future generations to ensure the continuity of a nation's history, culture, and social order (Gök & Alyılmaz, 2021).

The process of adopting values begins in childhood and continues throughout an individual's life. Values are not innate characteristics but are acquired through observation, interaction, and experience. The primary source of value acquisition is the family, followed by other individuals and institutions within the child's environment (Halstead & Taylor, 2000). Since values generally encourage individuals toward positive and moral behaviors, they contribute to social well-being and harmonious human relations. Consequently, values should be reinforced through educational activities to prevent the erosion of a society's historical and cultural identity. In this context, concepts such as value formation, value transmission, and values education have gained significant importance in educational curricula. This emphasis aims to mitigate issues such as value erosion, corruption, and cultural deterioration (Gök & Alyılmaz, 2021).

The Turkish Ministry of National Education has incorporated these values into its educational curricula. The 2018 Social Studies Curriculum, 2019 Turkish Curriculum, and 2024 Education Model Turkish Curriculum all include explicit references to values. With these updates, values are no longer treated as a separate subject but as an integral part of the educational process. The Ministry has especially emphasized universal values, ensuring their transmission to children through education so that they grow into conscious and morally responsible individuals who exhibit positive behaviors in society.

Beyond formal curricula, literary texts serve as another significant means of value transmission. Literary works not only provide readers with aesthetic enjoyment but also instill ethical and cultural values. Readers, through engagement with these texts, internalize values presented within them. In this regard, literary works play an essential role in the transmission of values. Various literary genres reflect these values, and poetry, in particular, offers a powerful medium for conveying them due to its emotional and thematic depth.

One contemporary poet whose works contain rich cultural and educational values is Ramazan Avcı. This study examines the values embedded in Avcı's poetry, aligning them with the values identified in the 2024 Turkish Language Teaching Program. The research employs content analysis, a qualitative research method, to systematically identify the values present in his poems. Data were collected through document analysis, and a total of 21 different core values were identified. These values were drawn from the 2024 Turkish Lesson Teaching Program, with the additional inclusion of Independence from the 2024 Social Studies Teaching Program.

To analyze the poems, a comprehensive value classification table was developed based on the 2024 Turkish Language Teaching Program. Each poem was examined in relation to the identified values, and a frequency analysis was conducted to determine the prevalence of specific values across the poems. The study examined 10 poems, revealing that the most frequently represented value was patience, appearing in five poems. This was followed by love, present in four poems, and aesthetics, found in three poems. The findings indicate that Ramazan Avcı's poetry embodies a diverse range of core values, reinforcing the role of poetry as a significant tool for value transmission.

By aligning literary works with educational objectives, this study highlights the importance of poetry in shaping ethical and cultural awareness in students. Through systematic analysis, it confirms that Avcı's poetry not only reflects but also actively contributes to the preservation and dissemination of fundamental societal values.